

Σύνθεσις : Πρόεδρος

Ἀντιπρόεδροι : κ. Λέαν. Κόκκας

Σύμβουλοι : κ.κ. Δημ. Βενιζέλος, Κων. Τζώρτζης, Χρ. Καλογερόπουλος,
'Αντ. Καμπίτσης.

Πάρεδροι (γνώμαι) ἄνευ ψήφου : κ.κ. 'Ιάκ. 'Ιακωβάκης, Κων. Παπακώστας.

Εισηγητής : κ. 'Ιάκ. 'Ιακωβάκης, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Ἀριθ. ἐρωτήματος : Φ.7632/13/ΑΣ 701/ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν Ἀ' Γενικῆς Δ/νσεως
5-10-1976Περίληψις ἐρωτήματος : Περὶ δυνατότητος ρυθμίσεως διὰ νόμου, τῆς ἐκποιήσεως ὑπὸ
τῶν Ἱερῶν Μονῶν τοῦ Ἀγίου Ὁρους, ἀκινήτων των, κειμέ-
νων ἐκτὸς αὐτοῦ.

Τὸ ἄρθρον 105 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος, τῆς 9 Ἰουνίου 1975, ἀποδίδον τὸ περιεχόμενον τοῦ ἄρθρου 103 τοῦ Συντάγματος τοῦ 1952, προέβλεψεν ὅτι: "1-Ἡ Χερσόνησος τοῦ Ἁθῶ ἀπὸ τῆς Μεγάλης Βίγλας καὶ ἐξῆς, ἀποτελοῦσα τὴν περιοχὴν τοῦ Ἁγίου Ὄρους, εἶναι, κατὰ τὸ ἀρχαῖον τοῦ του προνομιακὸν καθεστῶς, αὐτοδιοίκητον τμήμα τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, τοῦ ὁποῖου ἡ κυριαρχία παραμένει ἄθικτος ἐπ' αὐτοῦ. 2-Τὸ Ἅγιον Ὄρος διοικεῖται, κατὰ τὸ καθεστῶς αὐτοῦ, ὑπὸ τῶν εἴκοσιν Ἱερῶν Μονῶν του, μεταξύ τῶν ὁποίων εἶναι κατανεμημένη ὁλόκληρος ἡ χερσόνησος τοῦ Ἁθῶ, τὸ ἔδαφος τῆς ὁποίας εἶναι ἀναπαλλοτρίωτον...

3 Ὁ λεπτομερὴς καθορισμὸς τῶν ἁγιορειτικῶν καθεστώτων καὶ τοῦ τρόπου τῆς λειτουργίας αὐτῶν γίνεται διὰ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τοῦ Ἁγίου Ὄρους, τὸ ὁποῖον, συμπράττοντος τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ Κράτους, συντάσσουσιν μὲν καὶ ψηφίζουν αἱ εἴκοσιν Ἱεραὶ Μοναί, ἐπικυρώνουν δὲ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ ἡ Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων.

4 Ἡ ἀκριβὴς τήρησις τῶν ἁγιορειτικῶν καθεστώτων τελεῖ, ὡς πρὸς μὲν τὸ πνευματικὸν μέρος, ὑπὸ τὴν ἀνωτάτην ἐποπτεῖαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ὡς πρὸς δὲ τὸ διοικητικόν, ὑπὸ τῇ ἐποπτεῖαν τοῦ Κράτους, εἰς τὸ ὁποῖον ἀνήκει ἀποκλειστικῶς καὶ ἡ διαφύλαξις τῆς δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας. Ἐκ παραλλήλου, ὁ καταστατικὸς χάρτης τοῦ Ἁγίου Ὄρου κυρωθεὶς διὰ τοῦ ἀπὸ 10/16 Σεπτ. 1926 ν.δ., ἐν ἄρθρῳ αὐτοῦ 181 ὤρισεν ὅτι: "πᾶσα ἡ ἀκίνητος περιουσία τῶν ἐβρῶν μονῶν εἶναι ἀπολύτως ἀναπαλλοτρίωτος ὡς πρᾶγμα θείῳ δικαίῳ".

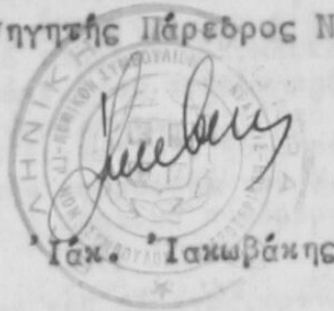
Ἡ προπαρατεθεῖσα διάταξις τοῦ Συντάγματος εἶναι εἰδικὴ ὡς ρυθμίζουσα ἐπὶ τούτῳ τὸ ἁγιορείτικον καθεστῶς, (Ν. Ἀντωνοπούλου Συνταγματικὴ Προστασία Ἁγιορ. Καθεστώτος, ἔκδ. 1958, σ. 146). Ἡ ἔκτασις δὲ τῇ ἐφαρμογῇ τῆς Συνταγματικῆς προστασίας, εἶναι προσδιορισμένη ἐξ αὐτοῦ τοῦ Συντάγματος, ὅπερ καθορίζει τὰ ἐδαφικὰ ὅρια τοῦ Ἁθῶ, ὡς ἐξικινούμενα ἀπὸ τὴν Μεγάλῃ Βίγλᾳ καὶ ἐξῆς, ἐπιτρέπει δὲ τὴν ρύθμισιν τῶν ἐκ τῇ αὐτοδιοικήσεως προκύπτοντων ζητημάτων, διὰ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου, ὃ ἐπικυροῖ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ ἡ Βουλὴ. Διατάξεις τοῦ Καταστατικοῦ χάρτου, ᾗ ρυθμίζουσαι θέματα μὴ ἀπτόμενα τῆς Συνταγματικῆς προστασίας τοῦ Ἁθῶ, μεταβάλλονται ἢ ρυθμίζονται ἐξ ὑπαρχῆς, διὰ κοινὸν νόμον.

Τὸ ἐν ἀρχῇ παρατεθέν ἄρθρον 181 τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου, καθ' ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὴν ἐντὸς τῶν, ὡς προεῖρηται, ἐδαφικῶν ὁρίων τοῦ Ἁγ. Ὄρους

δέν δύναται νά τροποποιηθῇ ὡς ἐπαναλαμβάνον Συνταγματικήν ἀρχήν τοῦ προνομιακοῦ καθεστῶτος τοῦ "Αθω. Ὅσον ἀφορᾷ ὅμως τήν ἀκίνητον περιουσίαν τῶν Ἱερῶν Μονῶν, τήν κειμένην ἐκτός τοῦ Ἀγίου Ὁρους, ἣτις δέν ὑπάγεται εἰς τό προνομιακόν καθεστῶς τοῦ ἀρθροῦ 105 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος, εἶναι δυνατόν κοινός νόμος νά καθορίσῃ καί τό ἐκποιητόν αὐτῆς καί ὅρους ἐκποιήσεως. Ἡ τοιαύτη νομοθετική ρύθμισις θέλει ἄρῃ καί τήν διχογνωμίαν μεταξύ τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας ἀφ' ἑνός, δεχομένου τήν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Κ.Χάρτου ἀδυναμίαν ἐκποιήσεως τῶν ἀκινήτων τῶν Ἱερῶν Μονῶν τοῦ "Αθω, ἔστω καί ἐκτός αὐτοῦ κειμένων (Ἀποφ. 869/67-3057/72), καί τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀφ' ἑτέρου, ἀκολουθοῦντος τήν ὑπ' ἀριθμ. 763/71 Γνωμοδ. Ν.Σ.Κ., καί δεχομένου ἐπὶ τῇ βάσει τῶν αὐτῶν διατάξεων, τό ἐκποιητόν τῶν ἀκινήτων κτημάτων τῶν ἐκτός τοῦ Ἀγ. Ὁρους κειμένων, ἀνηκόντων δέ εἰς τās Ἱερὰς Μονάς τοῦ "Αθω (ἀποφ. 177/76).

Ἐν ὧσι τῶν προεκτεθέντων, τό τμήμα τοῦτο τοῦ Ν.Σ.Κ., δέχεται παμψηφεί, ὅτι εἶναι δυνατή, ἡ διὰ κοινοῦ νόμου, ρύθμισις τοῦ ἐκποιητοῦ καί τῶν ὅρων ἐκποιήσεως τῶν ἀκινήτων τῶν ἐκτός τοῦ Ἀγ. Ὁρους κειμένων καί ἀνηκόντων κατὰ κυριότητα εἰς τās Ἱερὰς Μονάς τοῦ "Αθω.

Ὁ Εἰσηγητὴς Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Γακ. Ἰακωβάκης

Ἐθεωρήθη

Ἀθῆναι τῇ 12/11/1978

Ὁ Ἀντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Λέαν. Κόικας.